

BLOEDTRANSFUSIE

KCLT FRANCISCUS

Inleiding

Binnenkort krijgt u een behandeling of ingreep in het Franciscus, waarbij de kans bestaat dat u bloed toegediend krijgt (een bloedtransfusie). Deze folder bevat informatie over bloedtransfusies. Heeft u nog vragen na het lezen van de folder? Stel deze dan aan uw arts.

Waarom een bloedtransfusie?

Ieder jaar ontvangen ongeveer 80.000 Nederlanders een bloedtransfusie. Het gaat onder andere om:

- Slachtoffers van ongevallen;
- Mensen met een bepaalde (aangeboren) bloedafwijking;
- Patiënten die een operatie ondergaan;
- Patiënten die voor kanker of andere bloedziekten worden behandeld.

Uw arts zal alleen een bloedtransfusie voorschrijven als dit noodzakelijk is voor uw behandeling. Uw toestemming is hiervoor nodig. Tenzij er sprake is van een acute (spoed) situatie.

Om u te ondersteunen bij het maken van een weloverwogen beslissing, zal uw arts u van tevoren helder informeren over:

- De reden van de bloedtransfusie;
- De risico's bij een transfusie;
- De risico's die ontstaan wanneer u niet instemt met een bloedtransfusie;
- Eventuele alternatieven voor bloedtransfusie;
- Of bij sommige ingrepen transfusie met uw eigen bloed mogelijk is.

Hoe veilig is bloedtransfusie?

Om bloedtransfusie zo veilig mogelijk te maken, worden de volgende maatregelen genomen:

- Donors (mensen die bloed afstaan voor transfusie) geven hun bloed vrijwillig en worden hiervoor niet betaald.
- Alleen gezonde mensen mogen bloeddonor worden.
- Al het donorbloed wordt onder andere getest op:
 - 3 soorten geelzuchtvirussen (hepatitis B, C en E);
 - Syfilis;

- Het humaan immuundeficiëntievirus (HIV) dat aids kan veroorzaken;
- Bloedplaatjes worden gecontroleerd op de aanwezigheid van bacteriën.

Besmetting

Als het bloed blijkt besmet te zijn, wordt het vernietigd. Ondanks alle voorzorgsmaatregelen blijft er echter een zeer kleine kans bestaan op besmetting met een virus of ziektekiem door de bloedtransfusie. De waarschijnlijkheid dat het bloed besmet is met HIV is kleiner dan 1 op 1.000.000. Erg klein dus.

Het kan zijn dat de bloeddonor nog maar kortgeleden besmet is geraakt. In het bloed kan de aanwezigheid van de ziekteverwekker dan nog niet worden aangetoond. Ook kan de hoeveelheid virus in het bloed zo klein zijn dat het niet aantoonbaar is via een bloedtest.

Er kunnen ook micro-organismen in het bloed zitten die we nog niet kennen of waarop niet getest wordt.

Kenmerken van uw bloed vaststellen

Het is belangrijk dat het bloed dat iemand krijgt bij hem of haar 'past'. Daarom nemen wij bloed bij u af om uw bloedgroep en andere kenmerken van uw bloed te bepalen. Sommige mensen hebben afweerstoffen in hun bloed tegen bloedcellen van anderen. Deze stoffen kunnen aanwezig zijn na een zwangerschap of eerdere bloedtransfusie. Als dat het geval is, duurt het langer voordat 'passend' bloed wordt gevonden.

Het transfusielaboratorium vraagt bij een landelijk systeem na of er eerder bij u afweerstoffen zijn gevonden.

De verpleegkundige controleert kort voor de bloedtransfusie nogmaals of het bloed echt voor u bedoeld is.

Bijwerkingen van bloedtransfusie

Hoewel een bloedtransfusie over het algemeen weinig risico's kent, kunnen deze (ook bij een transfusie met uw eigen bloed) niet helemaal worden uitgesloten.

Bij patiënten kan tijdens of na een bloedtransfusie een allergische reactie optreden. Deze reactie is vaak makkelijk met medicijnen te behandelen. Een allergische reactie herkent u aan:

- Koorts
- Rillingen
- Galbulten
- Jeuk
- Een rode huid

Soms vormen patiënten na een bloedtransfusie afweerstoffen tegen andermans bloedcellen. Ook dit kan een reactie geven in de vorm van koorts. Dit is met medicijnen te behandelen.

Als dit gebeurt, ontvangt u een bloedgroepkaartje waarop dit wordt vermeld. Het is belangrijk dat u dit kaartje bij volgende bloedtransfusies altijd aan uw arts laat zien.

Aangezien deze afweerstoffen na verloop van tijd mogelijk niet meer in uw bloed te vinden zijn, worden de gegevens over deze afweerstoffen meestal bewaard in een nationaal gegevenssysteem. Bij een volgende transfusie kan het transfusielaboratorium van het ziekenhuis waar u op dat moment wordt behandeld, toegang krijgen tot het landelijk gegevenssysteem. En zo passend mogelijk bloed voor u selecteren.

Als er afweerstoffen worden ontdekt, zal het ziekenhuis deze informatie opslaan in een nationaal gegevenssysteem. Als u niet wilt dat uw gegevens worden geregistreerd, kunt u dit aan uw arts laten weten. Het ziekenhuis zal dan uw bezwaar in het dossier noteren.

Kunt u een bloedtransfusie weigeren?

U heeft het recht om een bloedtransfusie te weigeren. Bedenk echter dat er niet altijd andere alternatieven zijn. U kunt de mogelijke alternatieven bespreken met uw arts.

Bloedtransfusies zijn vaak levensreddend. Sommige operaties of behandelingen zijn zelfs niet mogelijk zonder bloedtransfusie. Het weigeren van een bloedtransfusie kan soms een groter risico voor uw gezondheid betekenen dan het ontvangen ervan.

Als u twijfels heeft over een bloedtransfusie, bespreek dit dan met uw arts.

Een transfusie met uw eigen bloed

Voor vrijwel alle patiënten beschikt de bloedbank over voldoende donors die compatibel bloed hebben. In zeldzame gevallen niet, namelijk als een patiënt antistoffen (afweerstoffen) heeft tegen een bloedgroep die bij nagenoeg iedereen voorkomt. Dergelijke antistoffen breken daardoor het bloed van nagenoeg alle donors af. Een mogelijke oplossing zou dan misschien autoloog bloed (bloed van jezelf) kunnen zijn. In die gevallen, kunt u mogelijk in aanmerking komen voor een 'autologe transfusie'. Dit betekent dat u voor een operatie uw eigen bloed laat afnemen, zodat het tijdens de operatie weer aan u kan worden gegeven.

Om hiervoor in aanmerking te komen moet u aan een aantal voorwaarden voldoen:

- Uw algehele fysieke conditie moet goed zijn;
- Uw bloedvaten moeten geschikt zijn voor herhaalde bloedafnames;
- U mag geen ziekten hebben die via bloed worden overgedragen.

U zult getest worden zoals een reguliere bloeddonor. Bovendien moet de operatiedatum ruim van tevoren vaststaan.

U kunt met uw arts of anesthesioloog bespreken of u in aanmerking komt voor een autologe transfusie. Deze behandeling gebeurt alleen op medisch indicatie.

Vragen

In deze folder hebben wij u informatie gegeven over bloedtransfusies. Heeft u na het lezen nog vragen of opmerkingen? Bespreek deze dan gerust met uw behandelend arts.

Tot slot

Als u bloed nodig heeft, dan is het beschikbaar. Help mee om dat vanzelfsprekend te houden. Praat erover met mensen in uw omgeving. Ieder gezond persoon tussen 18 en 70 jaar kan bloeedonor zijn. Meer informatie leest u op [Patiëntenfolders](https://www.sanquin.org/nl/producten-en-diensten/transfusiegeneskunde/patientenfolders/index)
<https://www.sanquin.org/nl/producten-en-diensten/transfusiegeneskunde/patientenfolders/index>

*Doc:028291
September 2025*